

sosialurin

telf. 14720 — 11820
box 76, 3800 Tórshavn

Utgjafari: p.f. sosialurin

Fyrstaflokkur: Tórfinn Smith

Bládflokkur: Vilhelm Johannesen (ábyrgd)

Bládmenn: Hogni Djurhuus

Jóhann Mortensen

Jan Müller

Lýsingar: Arne Thomsen

Uppseting: Sosialurin

Prent: Dimmalætting

Ósakligt valstríð

Í SKRIVANDI stund er úrslitið av lögtingsvalinum ókent. Men skulu vit meta eftir seinasta valinum, bendir mangt á, at sterkastu afturhaldskreftirnar í Føroyum, sum savnast innan sambandsflokkinn, fáa fyrstavalda fólkatingsmanninn.

MEIRA ívingsamt er, hvør fær hin manninn — jøvnað flokkurin, tjóðveldisflokkurin ella fólkaflokkurin. Tað júst lídna valstríðið, sum var hart, ósakligt, villileiðandi og persónligt, hevur ikki givið nakra greiða mynd.

HARÐAST hevur sambandsflokkurin saman við tí »ópolitiska blaðnum«, Dimmalætting, leikað í. Við sínum demagogisku snildum hevur formaður sambandsflokksins, Pauli Ellefsen, slongt út hálvir og heilar lygnir um fiskirættindi í Grønlandi, um »ta stóru« uttanlands-skuldina, um »tær dyru vjyrtekurnar«, sum kundu loyst kreppuna hjá fiskiveiðufloktanum, hóast hvørt mánarnar veit, at vjyrtekurnar bert kosta nakrar heilt fáar milliúnir kr., o.s.fr.

MEN VALIÐ fer at vísa, um hin føroyski veljarin hevur uppdagað, at øll ræðslupropaganda sambandsflokksins og øll tann villileiðandi skrivin hjá Paula Ellefsen eru tóm orð, sum litið og einki hava við politiska veruleikan at gera.

PAULI Ellefsen gekk so vítt, at hann lovaði lögtingsval, um sambandsflokkurin vann fólkatingsvalið, hóast hann hevði mogleika at fáa lögtingsvalið í summar. Men tá bardist hann við hond og fót ímóti, tí hann ásaðandi tann veruleika, at hann kann ikki fáa samstarv við aðrar flokkar.

VÍÐ TÍ ótrúverðugheit, sum hevur eyðkent sambandsflokkinn, síðan núverandi formaður tók við, hevur hann sett flokkinn útanfyri alt samstarv við aðrar flokkar í eitt langt áráðmál frammyr.

A HINUM bógvinum hevur tjóðveldisflokkurin leikað í. Við loysing og gomlum rumbulsmálum.

JAVNADARFLOKKURIN hevur altíð ásaðandi, at heimastýrisskipanin er borganin fyrri einum sunnum sjálfbjargnispolitikki og liðligum samstarvi við aðra tjóð. Og hesi seinastu árin hevur tjóðveldisflokkurin verið við til at prógva, at tað ber til at reka ein frælsispolitikk undir heimastýrisskipan, men hesum vildu teir ikki kennast við í valstríðinum.

FYRI AT fjala út yvir henda veruleikan hevur tjóðveldisflokkurin mánað gomlu ræðslumyndirnar frá 1960 og 1970 um Nato og EEC framfartur, hóast Føroya lögting hevur samtykt, at heraldið skal av landinum og at vit skulu halda okkum útanfyri EEC. Meira týðandi og aktuellar spurningar fann hann ikki.

Framhald frá síðu 1

leið, øki 4, upp til 5 fjórðingar innanfyri 12 fjórðingar úr grundlinjunum. Riddalsenni bleiv tikin av Ólavi Halga 12. august í ár.

Fekk trolíð um skrúvuna

Skiparin á Atlantis var óheppin, tá hann 7. mai fekk trolíð um skrúvuna. Hann bað um hjálp frá Vaktar- og bjargingartænastuni og Ólavi Halga kom. Tá froksmenn høvdu fingið trolíð av aftur skrúvuni, blivu meskarir í tí máldir. Teir vóru ov smáir, heilt niður í 127 mm. Minsta loyvda meskavidd í føroyskum sjógvum er 135 mm. Tveir aðrir føroyskir trolarar eru tiknir í ár. Málið hjá 'ti eina er framvegis hjá fútanum. Tað er ikki liðugt viðgjørt enn.

Hin bátturin, Fiskaklettur, sleppur undan ákæru. Orsakað av einum »tekniskum skeivleika« í einari landsstýrisskunngerð, metir fútin seg ikki hava grundarlag at reisa ákæru á.

Tjaldrið tók Fiskaklett í juli, tí mett varð, at hann royndi ein fjórðing inni á stongdara leið norður úr Mykinesi.

Í hesum døgum eru lidnir gott 400 dagar síðan at Vilma verkfallið byrjaði, so ein gjøgnumgongd av málinum kann ikki sigast annað enn neyðug. Orsøkin til at so stórus áhugi hevur verið sýndur verkfallinum, kann ein í fyrsta lagi siga: er grov undirbataling av arbeidskvinnunum á Vilma. Í øðrum lagi: at størsta fakfelag í Føroyum, Føroya Arbeidara-felag stendur aftanfyri, og í triðja lagi: Vilma verkfallið man vera eitt tað drúgvasta, ið søgan hjá arbeidarastætti-ni her á landi eigur.

Verkfallið byrjaði við, at síðst í august mánað í fjør, gera arbeidskvinnurnar á Vilma eigararum Vilhelm Nielsen greitt, at 1200 krónur um mánaðin er ov litið at liva av. Uttan at rodna hækka heingibrúgvns kandidaturin lønina við 400 krónum, hóast flest øll vita, at teir seðlarnir muna onki. Síðan seta tær seg í samband við Sandavágs arbeidarafelag, ið er eitt av teimum feløgnum undir Føroya Arbeidara-felag. Tær biðja felagið taka sær av málinum. Men sum ein smásárur maður brikslar Jóh. Olsen í Sosialinum hin 30. august kvinnunum, at tær ikki hava sett seg í samand við hann. Tá hann tók so stór orð í munni, var væntandi at felagið í kraft av sínum 6000 limum, skjótt fekk kvinnunum eina løn sambært sáttmálanum. Lønin hjá teimum var ein triðing niðan fyri loyvda minstamála.

So verður verkfall lýst, men tað undarliga hendir, at bert helvtin av fyrirkøuni fær boð um at gevast. Hin helvtin, garvingin, heldur áfram við arbeidinum sum onki var hent. Tó hóttir Føroya Arbeidara-felag 28. oktober í Sosialinum við »at seta onnur tiltøk í verk«.

Innsavning

Men tíðin gongur, og við Vilma málinum hendir onki. Tá er tað at fólk í Havn taka stig til at gera eina peningaliga innsavning til verkfallsraktu

HVAT HENDIR VIÐ VILMA VERKFALLINUM?

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytn fyrri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brovini.

sjálv blokadan av virkinum. Í dag eru Vilma-kvinnurnar í verkfalli. Kort síðani vóru landararnir í Fuglafirði í verkfalli, og enn styttri tíð síðan lögdu landararnir á Suðurfisk arbeidið niður, og hvør verkfall verður í morgin, veit man ikki. Tað, sum vit vita, er, at tað verður! Tí tænar lokala »snakkioð« hjá Jóh. Olsen bert einum, nevniliga Vilhelm Nielsen. Í dag hevur hin parturin av Vilma virkinum, garvingin — upparbeitt stórar nøgdir av ráevni, at Vilhelm Nielsen sanniliga kann vera nøgdur.

Lokal olmussa

Undirritaði sendi tá 10. januar skriv til Sosialin, Dagblaðið og 14. September, um hvat innsavningin var fyrri nakað og hvør ið stóð aftan fyri. M.a. verður spurt »nær er tað blivin ein olmussa at stuðla verkfallsraktu arbeidsfólki?« Til hetta svarar Jóh. Olsen aftur í Sosialinum 13. januar. Har kemur hann við eini sera lagnari definisjón uppá munin á lokali olmussu og olmussu útanfrá, um minni olmussu og meira olmussu, at ein avgjort má vera vinur við heingibrúgvns kandidatin fyrri at skilja hana. Í hvussu er roynir hann úttan held at undirstríka tað lokala í Vilma málinum. Men lat meg royna at fylgja lagna hugsunarhátinum hjá Jóh. Olsen. Tað hann førir við sær, er at tað er galið hjá bløðunum at taka upp til viðgerðar støðuna hjá Vilma kvinnunum, tí nettupp har verður tað lokala lagt fram um viðurskifti, ið koma øðrum við enn Jóh. Olsen og Vilhelm Nielsen.

Orsøkin til verkfall er altíð tann, at arbeidsfólk á ein ella annan hátt eru snýtt. Men við at taka støðuna upp í bløðunum, á fundum, at savna peningaligan verkfallsstuðul, ger man mogleikarnar betri fyrri sigri. Tað, sum er lokalt við einum verkfalli, er

Onki svar

Stoðan hjá fleiri av Vilma kvinnunum er sjálvsagt ikki góð. Skattur og SEV verða ikki strikaði meðan verkfall er, og neyvan koma handilsmenn dragandi við mati til tær verkfallsraktu. At standa útan pengar í hesum samfelagnum, er ivaleyst til at taka støðið undan á fólk. Og tá so fakfelagið sum upprunliga varð bygt til at verja arbeidsfólk, svikur, skal nógur stuðul og ein sterkur vilji til at klára trýstið.

Síðan eru einkult lesarabrev við áheitanum á Føroya Arbeidara-felag um at gera nakað við málið, og ikki hava tað skomm sitandi á sær ei at klára eitt verkfall sum Vilma verkfallið, tá felagið eigur øll vápn ein kann hugsa sær.

Tað síðsta ið er framkomið viðvíkjandi Vilma, er ein reaksjón frá eini samrøðu í Dagblaðnum við Vilhelm Nielsen. Har setur ein ið nevnr seg

»Lossingarmaður í Havn« — ein av teimum mongu, ið hava fyllt við í Vilma málinum — Jóh. Olsen tveir ógvuliga klárar og viðkomandi spurningar. Tann fyrsti ljóðaði: »Hevur Vilhelm Nielsen myndugleika til at siga, at nú skal eg byrja aftur, tá arbeidskvinnurnar har eru í verkfalli?« og hin næsti: »Er tað ikki at vera »skrúbrekkrari«, um onkur annar tekur arbeidi upp?« Hetta vóru spurningarnir. Men hvat verður svarið: Jú, formaðurin í Føroya Arbeidara-felag skivur um eitt skeið í Havn sum idnaðarstovan skipaði fyrri — sum tað hevði nakað við sakina at gera — um tilvirkan av skinnum osfr. Tað sær út til at Jóh. Olsen er væl inni í tilvirkan av skinnum, at helst hevur hann verið við Vilhelm Nielsen á skeiðnum. Men svar uppá spurningarnar kom onki.

Bjarga æruni

Ein verður tí noyddur at spyrja seg, hvi hann svarar soleiðis. Er tað kanska tí hann ikki hevur rein kort, og um tað er tilfellið, hví eru tey tá skitin? Er tað so sum spurt bleiv í eini samrøðu við Jóh. Olsen í 14. September 10. januar í ár: »Kann tað hugsast at hetta (verkfallið) er eitt samanspel millum arbeidarafelagið og Vilma, har Vilhelm hevur heitt á Arbeidara-felagið um at taka kvinnurnar úr arbeidinum, tí tað ikki er brúk fyrri teimum har?« Um tað er tilfellið, hava vit at gera við eina fakfelagsliga gølu av allar grovasta slag, sum meinigu limirnir í Føroya Arbeidara-felag eiga at taka til eftirtektar.

Eg haldi at Jóh. Olsen ikki bert er skyldugur at »svara báðum spurningum frá »Lossingarmanni« í Havn« út frá einum almennum áhuga, men eisini fyrri at bjarga æruni hjá Føroya Arbeidara-felag við sínum 6000 limum.

Jóanes Nielsen

sosialurin

11820—14720